ДНЕВНИКЪ IV.

Засѣдание на 30 Октомврий 1879 година.

Засѣданието се откри на $12^1/_2$ часа по пладнѣ. Присѫтсвуваѫ 50 прѣдставители, трима отсѫтствуваѫ.

Секретарьтъ обяви на събранието, че само една часть отъ протокола на миналото засѣдание е готовъ, и попита събранието ако желае да ся прочете; събранието ся съгласи на това.

Д-ръ Владо забѣлѣжи че той не искалъ прѣвожданието на проектътъ за правилникъ само на грьцкий язикъ, нъ и на двата языка турски и грьцкий. Забѣлѣжката му ся взе подъ внимание.

Кесяковъ и Тилевъ забѣлѣжиха, че въ протоколитѣ има пропустнати думитѣ на много говорившти.

Бюрото обяви, че протокола още не е свьршенъ, и ако желае събранието може да ся прочете изново въ идущето засѣдание.

Прѣосвященний Панаретъ подьржа да ся прочете протоколътъ въ идущето засѣдание и тогава да ся направятъ бѣлѣжки вьрху него.

Това мнѣние ся прие отъ болшинството и въпроса за протокола ся скючи.

Ив. С. Гешовъ забѣлѣжи, че мѣстото на писаритѣ не е тамъ гдѣто засѣдава бюрото, и гдѣто тѣ ся намиратъ по настоящемъ.

Д-ръ Хаканов и Д-ръ Янкуловъ поддьржаха това мнѣние и бюрото обяви, че е било принудено да постави писаритѣ на мѣстото гдѣто ги вижда събранието, по независящa отъ него причина, и че мѣрки сѫ вземени за идущетото засѣдание да бѫдатъ на приличното си мѣсто. Събранието ся задоволи отъ това обяснение и прие за днешното засѣдание писаритѣ да продължаватъ работата си на мѣстата гдѣто сѫ.

Прѣдсѣдательтъ обяви, че на дневний рѣдъ е проектътъ на правилникътъ и помоли докладчикътъ на коммиссията да даде отчетъ на дѣлата на коммиссията.

Д-ръ Стамболски прочете отъ трибуната рапортътъ на коммисията, който ся прибави при настоящий протоколъ, и сложи на бюрото единъ екземпляръ отъ проекта на правилника.

Прѣдсѣдательтъ попита събранието да ли желае да ся прочете изцѣло проектътъ, за да ся произнесе събранието приема ли ся изцѣло проектътъ, или да ся пристѫпи тутакси къмъ обсѫждението членъ по членъ.

Слѣдъ едно кратко разискване въ което едни ся произнесоха за, а други противъ, събранието прие да ся прочете проектътъ изцѣло и послѣ да ся пристѫпи къмъ разискването му членъ по членъ.

Секретарьтъ прочете цѣлий проектъ.

Прѣдсѣдательтъ попита събранието да ли желае да чуе едно предложение на Бургаский Наибъ, което не е обаче по въпроса за правилника. Събранието като не ся съгласи, да ся отстрани отъ въпроса, който е вече на разискване, отказа да чуе прѣдложението на Наибина Шеихъ-Мевлеви-Али Алхами Ефенди иска да ся отложи разискването на правилника, защото не сѫ имали врѣме, той и събратията му да го преведѫтъ и обмислятъ, събранието ся произнесе противъ подобно отлагание, защото правилника е билъ раздаденъ още вчера и всѣкой депутатинъ еималъ врѣме да го разглѣда и обсѫди.

Събранието, като ся произнесе че приема изцѣло и по начало проектътъ, пристѫпи ся къмъ разискването му членъ по членъ.

Прочете ся I-ий членъ. Д-ръ Стамболский забѣлѣжи, че въ него е изоставено гдѣ трѣбва да ставатъ извънреднитѣ сесии и кога.

Ив. Ст. Гешовъ подкрѣпя първата часть отъ бѣлѣжката на Д-ра Стамболски като права и умѣстна, колкото за втората, вижда му ся непрактична, защото отъ обстоятелствата зависи кога да ся свика извънредна сесия.

Груевъ намира за излишна подобна притурка.

Величковъ не разбира нуждата за първий членъ, защото той съдържа единъ законъ задлъжителенъ, не само за областното събрание, нъ и за Главний Управителъ, и при това, не ся отнася до вътрѣшний редъ на събранието.

Груевъ настоя членътъ да си остане, защото ако въ случай че Главний Управитель ся откаже да свика събранието на опредѣленнийтъ отъ уставътъ день, то прѣдставителитѣ сами могѫтъ да упражнятъ това право.

Д-ръ Хаканов добави, че споредъ четвъртата алинея на членътъ, ако Главнийтъ Управитель не упражни правото си да сключи сесията, той най старий по възрасть членъ, може да произнесе затварянието на сесията.

Ив. Найденовъ поддържа мнѣнието на Д-ра Стамболски да ся прибави една алинея и за извънреднитѣ сесии.

Величковъ настоява да ся исхвърли членътъ, защото само Органический Уставъ, каза той, узаконява правата ни, и въ случай на посягателство, отъ където то и да иде, не въ името на правилника, а въ името на устава, ще протестираме за нарушението имъ.

Калчевъ каза, че тука има три предложения: първо, членътъ да си остане тъй както си е, второ да ся приеме съ прибавката на Д-ръ Стамболский и третьо да ся изхвърли съвсѣмъ. Събранието като ся обяви че е исчерпанъ въпросътъ, подложи I-ий чл. на гласоподаване и ся прие по начало. Подиръ като Д-ръ Стамболски оттегли прѣдложението си за прибавка каза, като си запази правото да поиска да ся тури на края на правилника въ главата за променението му.

Прочете ся II-ий членъ, който и ся прие безъ никакво измѣнение.

III-ий чл. прочетенъ, Ив. Ст. Гешовъ каза, че редакцията му да ся измѣни — вмѣсто „явяватъ“ да ся каже „присѫтствуватъ“.

Калчевъ мисли, че не трѣба да ставатъ повторения въ правилника. Тоя членъ е излишенъ, защото въ XIII глава на правилника 90-ий членъ е за отсѫтствието, което е сѫщий членъ въ отрицителна форма и не мисли че е умѣстно

въ I-ва глава за неприкосновенноста на депутатитѣ да ся противопостави длъжностьта че трѣба да присѫтствуватъ въ засѣданията.

Д-ръ Янкуловъ подкрѣпя да си остане члена.

Караджовъ поддържа мнѣнието на Калчева. че е излишенъ.

Д-ръ Хаковъ поддържа мнѣнието на Ив. Ст. Гешова за измѣнението на членътъ.

Ив. Ев. Гешовъ не счита членътъ за излишенъ, защото споредъ думитѣ на единъ Американский държавенъ мѫжъ, най голѣмата длъжность на единъ депутатинъ е да присѫтсвува на засѣданията. Прѣдложенъ на гласоподавание, членътъ ся прие по болшинство съ поправката на Ив. Ст. Гешова.

IV-ий членъ. Всичкитѣ членови на Областното Събрание ся длъжни да присѫтствуватъ въ опредѣленното засѣдание на събранието.

V-ий членъ ся прие безъ измѣнение.

VI-й членъ даде поводъ на едно кратко разисквание, относително за исхвърлянието на думата „нередовни“, която едни искаха да ся исхвърли, нъ болшинството прие членътъ безъ измѣнение

VII-ий членъ ся прие безъ измѣнение.

Слѣдъ единъ отпускъ отъ 10 минути прочете ся 8-ий членъ; членове 8, 9, 10, 11, 12, 13, и 14, приеха ся безъ възражения.

Прочете ся 15-ий членъ. Михалъ Аргирияди е на мнѣние да ся измѣни първата часть на члена, и предлага слѣдующата формула; когато прѣдсѣдательтъ отсѫтствува, или иска да вземе участие въ разискването на единъ предмѣтъ, замѣстява ся отъ оногова изъ подпредсѣдателитѣ, който е добилъ повече гласове, или въ негозо отсѫтствие отъ вторий; а ако отсѫтствуватъ и двамата подпрѣдсѣдатели, тогава ся замѣстюва отъ най старий по възрасть членъ“.

Д. Аргирияди прѣдлага, да ся измѣни и другата часть на члена и по слѣдующий начинъ: „Ако прѣдсѣдательтъ е взелъ участие въ разискването на единъ предмѣтъ не може по никакъвъ начинъ да занеме прѣдсѣдателското си место, до окончателното рѣшение на прѣдмѣта“.

Тия измѣнения като ся подкрѣпиха отъ мнозина, туриха ся на гласоподавание, и по вишегласие ся приеха.

Членове 16 и 17 ся приеха безъ измѣнения.

Прочетенъ 18-й членъ, Беневъ попита, не е ли нуждно да ся прибави че секретаритѣ иматъ право да зематъ участие въ разискването. Слѣдъ обяснението на Д-ръ Странски че то не бѣше нуждно да ся тури; защото правото на секретариритѣ да разискуватъ е неотемелно. Прие ся и тоя членъ.

Членъ 19 прочетенъ, прие ся безъ възражение.

Прочитанието на членъ 20-ий даде поводъ на доволно дълги разисквания, въ които взеха участие, освѣнъ мнозина депутати и Крьстевичь и Я. Груевъ, въ качеството си на прѣдставители на Главний Управитель прѣдъ събранието. Образуваха ся три мнѣния: Д. Юруковъ, Салабашевъ, Величковъ поддържаха да ся отхвърли членътъ, като излишенъ, защото за сношенията на коммиссията съ Директоритѣ ся говори особенно въ главата на коммиссиитѣ и секциитѣ. Ив. Ев. Гешовъ, Д-ръ Хаковъ, Т. Кесяковъ и Ив. Найденовъ настояватъ напротивъ, членътъ да си остане. Ако и да ся говори на друго мѣсто въ

правилника за сношенията на секциитѣ и коммиссиитѣ съ директоритѣ, работата на коммиссията за адреса е специална и нейнитѣ права трѣбва да ся опредѣлятъ особито.

Я. Д. Матакиевъ е съгласенъ да остане членътъ, нъ като ся измѣни въ тая смисъль, че коммисситѣ искатъ, или иматъ право да искатъ свѣдения отъ директоритѣ.

Я. Груевъ, Директоръ на Народното Просвѣщение, казва че лично директоритѣ нѣматъ нищо да противоположатъ на тоя членъ, нъ поддържа че Органический Уставъ не дава право на коммиссиитѣ да искатъ направо свѣдения отъ директоритѣ. Крьстевичъ, ако и да оспорява правото на събранието да законополага отъ сега прѣди да ся е констатирало, съгласява ся обаче да остане членътъ като ся умекчи.

Членътъ ся положи на гласоподаване и Събранието ся произнесе да остане членътъ както си е въ проекта. Само 12 гласа ся обявиха за измѣнението на члена спорѣдъ прѣдложението на Я. Д. Матакиева.

Членове 21, 22, 23, 24, 25, 26, прочетени, приеха ся безъ да подигнатъ възражения.

Събранието като ся произнесе да спрѣ за сега до тука разглѣжданието на проекта на правилника, прѣдсѣдательтъ прочете едно писмо отъ Негово Сиятелство, получено прѣзъ засѣданието, съ днешна дата подъ № 952, което се прилага при настоящий протоколъ и съ което Главний Управитель съобщава на Събранието рѣшението си да трьгне утре за Цариградъ, гдѣто ще се бави нѣколко дни.

Събранието едногласно прие всичкитѣ депутати да отидатъ утрѣ заранъ на Станцията за да испроводятъ Негово Сиятелство и да му пожелаятъ добъръ пѫть.

К. Величковъ прѣдложи да ся отправи отъ страна на прѣдставителитѣ едно писмо до Негово Сиятелство, въ което да му ся изрази скърбьта на Събранието за гдѣто ся отдалечава отъ Столицата на Областьта въ настоящето врѣме. Причини отъ голѣма важность сѫ накарали навѣрно, прилага той, Негово Сиятелство да замине за Цариградъ. Отиванието му въ тоя градъ може да е свързано съ интереситѣ на страната, и за това да му ся пожелае благополучно пѫтувание; но прѣдставителитѣ трѣбва, при все това, да изразятъ въ писмото си до Него желание за по скорошното му възвръщание, тъй като Неговото присѫтствие тука е необходимо за доброто рѣшение на разнитѣ въпроси, разглѣжданието на които ся налага на Областното Събрание.

Това прѣдложение ся прие единодушно отъ Събранието, което и възложи на бюрото да съчини писмото и да го предаде утре на Негово Сиятелство.

Прѣдсѣдательтъ прочете още едно прошение на Д-ръ Вълковича, карнабадский прѣдставитель, който моли, по нуждитѣ на постътъ, когото занимава въ администрацията, да му ся даде отпускъ за една седмица. Събранието ся съгласи да ся даде исканий отпускъ на Д-ръ Вълковича.

Подиръ това, прѣдсѣдательтъ закри засѣданието часътъ по 5 послѣ пладнѣ, като обяви че въ идущето засѣдание, което ще стане утрѣ, 31-й Октомврий ч. на 12 по пладнѣ, на дневний редъ ще бѫде по-нататъшното разглѣждание на проекта на правилника.

ПРИТУРКА I-ва.

Почитаемий Господа!

Въодушевлени всинца съ цѣль на законность и порядъкъ въ вашитѣ разисквания, Вие още въ пьрвото засѣдание на Събранието ни избрахте една деветочленна коммиссия, която да изработи единъ проектъ на правилникъ, който да ся подложи отъ послѣ на вашето общо разискване и удобрение.

Днесъ тая коммиссия, на която крайно благодаря за отличната честь, която ми направи като ме наименова за свой рапортьоръ, предлага проекта си напечатанъ на обсѫждението ви.

Истина че тя при всичкитѣ си усилия не можа, както се чакаше, да свьрши дѣлото си за второто Ви засѣдание за да ся занимае тогава съ него; едно, защото времето (три-дни) бѣше кратко, а друго, защото не прѣдлѣжеше да ся съчини единъ правилникъ на съвьршенно независима дьржава, а на една область такава каквато е: Източна Румелия; сирѣчь трѣбваше да ся спрѣгнатъ общеприети нѣкои основни начала въ постановленията на Органический Уставъ, който е съставенъ за да угоди не на единъ народъ, а на три и повече народности. 104-й членъ на този Уставъ, който гласи избиранието на членоветѣ въ постояний комитетъ, не е ли явно доказателство за пресилието на всемирни и неотмѣнни права?

Господа, въ редакцията на тоя проектъ, вашата коммиссия ся принуди да извади както ще видите, цѣли членове отъ Органический Уставъ, защот то ся отнасятъ въ цѣлостьта си или въ една отъ алинеитѣ си направо до вѫтрѣшний порядакъ на Областното Събрание.

Отъ горѣизложеното, Вий разбирате мѫчнотиитѣ, които трѣбваше да ся срѣщнатъ въ съчинението на този проектъ — правилникъ и за това той не ся отличава съ голѣмата си изрядность, затова въ името на Събранието си прося снисходителность отъ ваша страна.

(Подписалъ) **Д-ръ Стамболски.**

ПРИТУРКА II-ра.

Ваше Високопревъсходителство!

По нуждитѣ на постътъ когото занимавамъ въ администрацията на Областьта, принуденъ съмъ да отсѫтствувамъ отъ Пловдивъ за нѣколко дена; затова покорно моля Ваше Високопревъсходителство да ми дадете отпускъ за една седмица:

Съ глъбоко и покорно почитание

Вашъ Рабъ

(Подписалъ) **Д-ръ Вълковичь.**

НЕГОВО ВИСОКОПРѢВЪСХОДИТЕЛСТВО

ПРЕДСѢДАТЕЛЯ НА ОБЛАСТНОТО СЪБРАНИЕ

и пр. и пр.